

Škola pro život

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve
školní družině

Název školy:	Základní škola a Mateřská škola Libouchec, příspěvková organizace
Právní forma	příspěvková organizace
Sídlo školy:	Libouchec 157, 403 35 Libouchec
Další místa poskytovaného vzdělávání:	
Školní družina	Libouchec 541, 403 35 Libouchec
IČO:	70 942 927
REDIZO	600 085 571
IZO ŠD	116 900 164
Zápis do školského rejstříku:	1. 1. 2005
Zpracovaly	Veronika Mileretová Věra Rehnová
Předkladatel ŠVP ŠD Škola hrou, aktualizace k 1. 9. 2022	Mgr. Bc. Martina Vlachová, ředitelka školy
Kontakty:	
telefon	608 527 384
e-mail	skola@zsmslibouchec.eu
IDDS:	ucru52k
webové stránky:	www.zsmslibouchec.eu
Vydán dne	Aktualizace k 1. 9. 2022
Projednání pg. radou	1. 9. 2022
Zveřejnění	Na přístupném místě v hlavní budově školy, v budově školní družiny, na webových stránkách školy.

1. Charakteristika školní družiny

- Školní družina je součástí ZŠ a MŠ Libouchec, p. o., navazující na základní vzdělávání. Účastníky zájmového vzdělávání jsou přednostně žáci 1. až 5. ročníku, od nejmladších do naplnění počtu 30 v každém oddělení. Činnost vzdělávání školní družiny se uskutečňuje na základě § 3 odst. 3 zákona 561/2004 Sb. (školský zákon), vyhláškou 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání a podle zásad školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Škola pro život“, aktualizace dne 1. 9. 2022.
- Školní družina umožňuje účastníkům zejména kompenzovat zátěž ze školního vyučování a rozvíjet své schopnosti, dovednosti a nadání v době mimo vyučování.
- Účastníci se zde učí aktivně odpočívat, relaxovat, žít s ostatními, tolerovat individualitu ostatních a spolupracovat. Prostřednictvím různých činností vychovatelky pomáhají účastníkům posilovat svoji osobnost, sebevědomí a prožít úspěch.
- Výchovně vzdělávací činnost se vzhledem k věkovým i jiným zvláštnostem žáků orientuje na co nejpestřejší složení zájmových činností a pohybových aktivit, hlavní zaměření aktivit je na rozvoj sportovních dovedností a dostatek pohybových činností, dále pak na rozvoj výtvarných a kreativních dovedností.
- Do jednoho oddělení ŠD se zapisuje nejvýše 30 účastníků na pravidelnou docházku. Se souhlasem zřizovatel až do počtu 34 účastníků v jednom oddělení.
- V případě nízkého počtu účastníků v oddělení je možné činnost oddělení spojit do výše maximálního povoleného počtu (30). V oddělení lze individuálně integrovat nejvýše pět účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Na základě písemného přihlášení podaného zákonným zástupcem žáka je žák přijat do školní družiny. Součástí přihlášky je sdělení o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka z družiny.

2. Konkrétní cíle vzdělávání

- Vést k osvojování kamarádských vztahů a vzájemné tolerance mezi účastníky.
- Vést účastníky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem a kulturám.
- Vést účastníky k otevřené komunikaci, rozvíjet komunikační dovednosti.
- Rozvíjet tvořivost účastníků, jejich učení a poznání.
- Vést účastníky k samostatnosti a motivovat k poznání nového.
- Učit účastníky řešit problémy a umět přijímat kritiku.
- Vést účastníky k zdravému životnímu stylu a ochraně přírody.
- Podněcovat účastníky k smysluplnému využívání volného času.
- Vést účastníky k zodpovědnosti.
- Připravovat účastníky k tomu, aby dokázali uplatňovat svá práva a naplňovat své povinnosti.
- Vytvářet u účastníků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací.
- Učit účastníky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.
- Podporovat tělesný rozvoj a zdraví účastníků.
- Rozvíjet vědomostí, dovedností a schopností.
- Vytvářet ovzduší vzájemné důvěry a pomoci.
- Společně stanovit a pravidla slušného chování a vést k jejich dodržování.
- Vést účastníky k všestrannému harmonickému rozvoji osobnosti připravené pro život ve společnosti.

3. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Pravidelně se podílíme na různorodých společných akcích pořádané školou, na které zveme rodiče našich účastníků i širokou veřejnost. Vychovatelky školní družiny usilují o vytvoření pozitivních vztahů s rodiči, informují o zájmových činnostech a chování účastníků (individuální konzultace, nástěnky, webové stránky, projektové dny).

Úspěšně spolupracujeme s vyučujícími naší základní školy, především těch tříd, jejich žáci se účastní zájmového vzdělávání. Pravidelně spoluorganizujeme spaní ve škole.

Příležitostně realizujeme akce po dohodě s vyučujícími ZŠ - Galerie na plotě, úklid školní zahrady (ve spolupráci rodiči). Výborně je nastavena spolupráce se ZUŠ Chabařovice, která má místo poskytovaného vzdělávání v budově školní družiny, což usnadňuje přechod dětí do zájmových útvarů ZUŠ.

4. Obsah a formy činnosti ŠD

a. Formy vzdělávání

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje:

- pravidelnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování. Zájmové činnosti umožňují účastníkům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností, činnosti probíhají organizovaně ve skupinách či individuálně, pobyt účastníků v družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti, oběd ve školní jídelně apod., snahou je, aby probíhaly s co nejmenším úsilím a bez stresů, příprava na vyučování probíhá nenásilnou formou v průběhu celého dne formou her, vycházek, četby aj., účastníci si mohou po 15:00 hodině individuálně psát domácí úkoly.
- Příležitostnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování. Příležitostnou činnost uskutečňujeme formou sportovních dnů, celodružinových akcí, výletů, dnů tradic, návštěv (městská knihovna, výstavy), slavností (spojených s projektovými dny), besed.
- Individuální práci, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí a žáků. Využitím otevřené nabídky spontánních činností.
- Zájmové vzdělávání se uskutečňuje formou pravidelné denní docházky, pravidelné docházky nebo nepravidelné a příležitostné docházky. Pravidelnou denní docházkou se rozumí přihlášení k zájmovému vzdělávání nejméně 4 dny v týdnu po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců, pravidelnou docházkou se rozumí přihlášení k zájmovému vzdělávání v rozsahu nejméně jedenkrát za 2 týdny po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců, nepravidelnou a příležitostnou docházkou se míní přihlášení k zájmovému vzdělávání v jiném rozsahu.
- činnost pravidelná
 - je dána týdenní skladbou zaměstnání (organizované aktivity zájmového, tělovýchovného charakteru, oběd atd.)
 - vychází z požadavků pedagogiky volného času - ovlivňování trávení volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka her, požadavek dobrovolnosti, aktivity, seberealizace, pestrosti a přitažlivosti činností.

- individuální práce s nadanými dětmi a s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami
- příležitostní akce
 - někdy překračují rámec jednoho oddělení (vánoční a Mikulášská besídka, výlety, karneval, sportovní odpoledne, výstava, vánoční a velikonoční trhy, zajičková nadílka, soutěž „družina má talent“, výtvarné soutěže, společná představení – dramatizace pohádky...)
- spontánní aktivity
 - nedílnou součástí zájmového vzdělávání v ŠD (každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, v ranní ŠD, v koncové ŠD)

b. Obsah vzdělávání

- odpočinkové činnosti
 - klidové – do denního režimu je zařazujeme především v ranní ŠD, po obědě nebo v závěru pobytu ŠD (poslech, vyprávění, stolní a společenské hry, volné rozhovory, spontánní činnosti, tematické hry, tvořivé konstruktivní hry)
 - aktivní – aktivní odpočinek:
 - rekreační činnosti – slouží k regeneraci sil, mohou být i rušnější (pohybové hry ve třídě nebo venku, tělovýchovné chvíle, vycházky)
 - zájmové činnosti – rozvíjí osobnost dítěte, vedou k jeho seberealizaci (pracovní-technické, přírodovědné, vlastivědné, dopravní, sportovní, estetické /literární, výtvarná, hudební, dramatická č./)
- příprava na vyučování
 - nejen vypracování domácích úkolů, ale i didaktické hry, tematické vycházky a jiné činnosti, kterými upevňujeme a rozšiřujeme poznatky (domácí úkoly jsou vypracovávány po dohodě s rodiči)
- sebeobslužné činnosti
- Účastník si osvojuje návyky osobní hygieny, učí se kultuře stolování, chování ve společnosti, pečuje o pořádek a čistotu svého okolí

5. Podmínky vzdělávání ve školní družině

a. Materiální podmínky

- Prostory školní družiny se nacházejí v malé školní budově v areálu zahrady, která je průchozí pro cizí osoby, což komplikuje zajištění bezpečnosti účastníků zájmového vzdělávání.
- Pro potřeby školní družiny jsou využívány dvě učebny ŠD a dvě šatny ŠD.
- Školní družina je vybavena starším, ale vyhovujícím nábytkem, který se postupně obměňuje a modernizuje. Stejně tak hračky, mobilní hrací prvky a sportovní náčiní. Obě učebny ŠD jsou vybaveny účelně s možností kreativního uzpůsobení zařízení provozovaným činností.
- Ve třídách ŠD jsou omyvatelné linoleové podlahy s pěnovými tatami podložkami pro hry a jiné činnosti dětí na zemi.
- Dále může školní družina při svých činnostech využívat jakoukoliv učebnu v hlavní budově školy (aktuálně herna, kulturní místnost, žákovská kuchyňka, učebna PC apod.) a žákovský ateliér v budově ŠD.

- Výhodou školní družiny je umístění v klidném a příjemném prostředí.
- Výzdoba prostor ŠD je výsledkem tvořivých činností dětí, je obměňována podle aktuálních inspirací a výtvarných prací v různých ročních obdobích
- Děti jsou vedeny k šetrnému zacházení s vybavením ŠD
- Postupně dle finančních podmínek doplňujeme potřeby pro ŠD na různé zájmové činnosti, sportovní náčiní, hračky aj.

b. Ekonomické podmínky

- Provoz ŠD je hrazen zřizovatelem, obcí Libouchec, v rámci rozpočtu obce pro ZŠ a MŠ Libouchec. Spotřební materiál je hrazen z prostředků školy a z úplaty za zájmové vzdělávání, mzdové náklady jsou hrazeny ze státního rozpočtu.
- Výše úplaty za školské služby a způsob jejich úhrady zákonnými zástupci účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině jsou stanoveny Vnitřní směrnici o úplatě za zájmové vzdělávání a jsou uvedeny ve Vnitřním řádu školní družiny.
- Dle § 123 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon) se platí příspěvek škoie na úhradu neinvestičních nákladů za školské služby (ŠD). Poplatek se platí současně s úhradou stravného. Je využit ke zkvalitnění podmínek pro zájmové vzdělávání.

c. Personální podmínky

Zájmové vzdělávání zajišťují dvě vychovatelky školní družiny, které se průběžně vzdělávají v oblasti zájmového vzdělávání, aby jeho účastníkům zajistily odpovídající pedagogickou podporu. V případě čerpání finančních prostředků z dotačních titulů lze posílit personální obsazení školní družiny o pozici školního asistenta.

d. Podmínky přijímání uchazečů, docházky a ukončení docházky do ŠD

Do školní družiny jsou přijímáni přednostně žáci 1. stupně s ohledem na jejich věk, postupně nejprve žáci 1. ročníku, na základě přihlášky vyplněné zákonnými zástupci. O přijetí do školní družiny rozhoduje ředitelka školy. Na přihlášce zákonní zástupci stanoví dobu pobytu účastníka ve školní družině. Odchod účastníka ze ŠD v jinou dobu, než je na přihlášce, je možný pouze při předložení písemné žádosti rodičů, (pořípadě sms) s datem, hodinou odchodu, jménem žáka, podpisem rodičů a poznámkou „Od této doby přebírám za dítě zodpovědnost“. Telefonická nebo ústní dohoda o změně není možná.

Ukončení zájmového vzdělávání musí proběhnout písemně. Dlouhodobá absence ve školní družině neznamena automatické odhlášení ze ŠD. Odhlášení musí obsahovat jméno účastníka, třídu, datum a podpis zákonného zástupce. Odhlášení nabývá platnosti od prvního dne následujícího měsíce po podání žádosti.

Přihlášení v průběhu školního roku je možné, záleží na kapacitě volných míst.

e. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

- Účastníkům se SVP je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začleňování do volnočasových aktivit věnována zvláštní pozornost – jedná se především o zvýšenou motivaci a individuální pomoc.
- Postupujeme podle pravidel stanovených právními předpisy. Žákům je poskytována podpora prvního stupně na základě pozorování a vyhodnocení jejich individuálních potřeb.
- Při poskytování podpůrných opatření 2. – 5. stupně ŠD reflektuje doporučení školského poradenského zařízení, vychovatelky spolupracují s třídními učitelkami a vedoucí školského poradenského zařízení.
- V případě, že se doporučení ŠPZ týká také zájmového vzdělávání, vychovatelky participují na vypracování IVP. V ostatních případech se seznámí s dokumentací žáků s potřebou PO.
- Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí ŠD další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.
- Pro rozvoj talentovaných žáků nabízí ŠD doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmu formou zájmových kroužků, širokou nabídkou deskových a didaktických her.

f. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví žáků

Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu ŠD povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů, poskytovat žákům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

- Všechny děti jsou povinny dbát o svou bezpečnost a své zdraví a také o bezpečnost a zdraví svých spolužáků, vykonávají pouze činnosti, které odpovídají jejich schopnostem a zdravotní způsobilosti.
- Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během pobytu účastníků ve školní budově nebo mimo budovu při akci pořádané ŠD, účastníci hlásí ihned vyučujícímu, nebo pedagogickému dozoru, který poskytne žákovi nebo jiné osobě první pomoc a zajistí ošetření žáka lékařem. Úraz ihned hlásí vedení školy, informují rodiče žáka a vyplní záznam do knihy úrazů. Ošetření a vyplnění záznamů zajišťuje ten pracovník, který byl jeho svědkem nebo který se o něm dověděl první.
- Vychovatelky školní družiny provedou prokazatelné poučení žáků o BOZP první den pobytu účastníků ve školním roce ve školní družině školního roku a provedou dodatečné poučení těch, kteří chyběli. O poučení provede vychovatelka záznam do třídní knihy.
- Vychovatelky sledují zdravotní stav účastníků a v případě náhlého onemocnění informují neprodleně vedení školy a rodiče. K lékařskému vyšetření či ošetření může být účastník vyslán jen v doprovodu dospělé osoby.
- Vychovatelky zajistí, aby každý účastník řádně vyplněné údaje v přihlášce. Bez úplného vyplnění přihlášky nelze zájemce do školní družiny přijmout.
- Škola odpovídá za žáky v době dané rozvrhem činnosti družiny. Vychovatelky uvolňují účastníky ze školní družiny dle údajů vyplněných na přihlášce. Po odchodu na zájmový útvar jiného provozovatele se účastník do školní družiny již nevrací. Bez písemného souhlasu zákonných zástupců nelze účastníka ze školní družiny uvolnit.
- Pedagogičtí zaměstnanci dodržují předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy; pokud zjistí závady a nedostatky, ohrožující zdraví a bezpečnost

- osob, nebo jiné závady technického rázu, nebo nedostatečné zajištění budovy, je jejich povinností informovat o těchto skutečnostech nadřízeného a v rámci svých schopností a možností zabránit vzniku škody.
- Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu, pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny, řídí se příslušnými řády pro tyto prostory.

Informace o bezpečnosti a ochraně zdraví účastníků zájmového vzdělávání jsou zahrnuty také ve Vnitřním řádu školní družiny.

g. Psychosociální podmínky

Naší snahou je vytvoření klidného a příznivého sociálního prostředí, poskytnutí činností vycházejících ze zájmu účastníků s ohledem na věkovou přiměřenost, jejich ochranu před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy.

Podílíme se na životě školy a každé důvodné podezření na ubližování účastníkovi okamžitě řešíme s třídním učitelem, rodiči účastníka, případně za účasti vedení školy.

Činnost školní družiny zahrnuje i práci s účastníky se zdravotním postižením a se sociálním znevýhodněním.

Pro úspěšné vzdělávání těchto účastníků zajišťujeme:

- klidné a podnětné prostředí,
- zařazujeme relaxaci, relaxační cvičení,
- účastníci mají možnost odpočinku podle vlastních potřeb,
- pravidelně zařazujeme dechová cvičení, hry,
- denně provádíme individuální nebo skupinovou práci v činnostech hudebních, výtvarných, pracovních apod.,
- častou komunikací s účastníky, rodiči a kmenovou vychovatelkou,
- respektujeme tempo a individuální možnosti každého účastníka,
- vedeme účastníky k dodržování zrakové a sluchové hygieny,
- důležitá je i pomoc při sebeobsluze,
- využíváme vhodné kompenzační (technické a didaktické) pomůcky.

U účastníků ze sociálně znevýhodněného prostředí věnujeme největší pozornost osvojení českého jazyka, seznamování se s naší kulturou a tradicemi. Současně však umožňujeme účastníkům budovat jejich vlastní identitu a seznamovat ostatní s tradicemi vycházejícími z jejich prostředí. K tomu zařazujeme četbu, poslech, hudební a výtvarné činnosti. Hlavním cílem naší práce je vzájemné pochopení, pomoc, tolerance.

6. Délka a časový plán vzdělávání ve školní družině

a. V průběhu školního roku

Školní vzdělávací program pro školní družinu je koncipován na dobu jednoho vzdělávacího cyklu pro žáky 1. stupně základní školy.

Činnost školní družiny je zahájena vždy se začátkem školního roku a ukončena v den rozdání vysvědčení daného školního roku.

Činnost kroužků školní družiny je zahájena vždy v týdnu po 15. září a ukončena do 15. června daného školního roku.

Program činností je plánován do tematických celků, jednotlivé části směřují k naplňování klíčových kompetencí.

Časové vzdělávací plány jsou konkretizovány a aktualizovány v týdenních plánech činností obou oddělení školní družiny, které jsou zveřejňovány na informativní nástěnce při vstupu do ŠD.

Provoz ŠD se řídí potřebami školy, rodičů a účastníků s přihlédnutím na ekonomické využití budov, energií, lidského potenciálu, atd. To se týká i prázdninového provozu.

Ranní pobyt ve školní družině je realizován od 6:00 do 7:40 hodin. Příchod dětí je umožněn v době 6:00 - 7:30 hod.

Odpolední provoz je přizpůsoben tak, aby i ve školní družině byly vytvořeny podmínky pro přímou výchovnou činnost. Proto je doba provozu upravena takto:

- po skončení vyučování do 13:30 je doba oběda. V tuto dobu je umožněno zákonným zástupcům vyzvednout dítě ze ŠD,
- od 13:30 do 14:30 probíhá zájmová řízená činnost ŠD, kterou je možno pouze v nutných případech pouze po předchozí dohodě s vychovatelkou narušit vyzvedáváním dětí,
- od 14:30 je možno vyzvednout dítě ze ŠD kdykoliv, neboť v tuto dobu probíhá volná činnost dětí ve ŠD,
- provoz ŠD končí v 16:30 hodin, dle rozpisu pro aktuální školní rok.

Při odchodu si dítě uklidí své místo hry, své místo v šatně a hračky používané při hrách venku. Rozloučí se s paní vychovatelkou.

b. Provoz školní družiny o prázdninách

Činnost školní družiny je přerušena na dobu hlavních prázdnin. V době vedlejších prázdnin v průběhu školního roku (vánoční podzimní, pololetní, jarní, velikonoční) zajistí škola provoz školní družiny dle zájmu zákonných zástupců s ohledem na ekonomickou stránku provozu školní budovy pro více než 20 účastníků. Pro účastníky školní družiny v době prázdnin nebude zajištěna strava.

K zájmovému vzdělávání ve školní družině během prázdnin může zákonný zástupce přihlásit účastníka zájmového vzdělávání nejpozději 10 pracovních dní před začátkem prázdnin. Distribuci přihlášek zajistí vychovatelky družiny především pro účastníky přihlášené k pravidelné činnosti školní družiny. V přihlášce bude uveden čas a způsob příchodu a odchodu žáka. Družina bude otevřena v době prázdnin pouze v případě, přihlásí-li se nejméně 20 účastníků. O skutečnosti, zda bude družina otevřena nebo ne, informuje zákonného zástupce žáka vychovatelka nejpozději 5 pracovních dnů před začátkem prázdnin.

7. Obsah vzdělávání

- V ŠD se snažíme o získávání znalostí, schopností a praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů i hodnotových orientací u dětí.
- Získané klíčové kompetence jedinci potřebují pro svou osobní realizaci, k začlenění do společnosti a zaměstnání.
- V ŠD tyto kompetence především POSILUJEME a ROZVÍJÍME.
- V mnoha případech jednou činností posilujeme více kompetencí.

a. Klíčové kompetence

1. KOMPETENCE K UČENÍ

- dítě si všímá souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje, učí se spontánně, ale i záměrně, zkušenosti uplatňuje v praxi, započatou práci dokončí, umí kriticky zhodnotit své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- dítě si všímá problémů kolem sebe, hledá jejich řešení, chápe, že vyhýbání se jim nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, je schopno obhájit své řešení, uvědomuje si, že za své řešení nese zodpovědnost, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám, svá rozhodnutí se učí obhájit, je iniciativní, započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

3. KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, rozvíjí slovní zásobu, vyjadřuje se vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, zapojuje se do diskuze, umí řešit konflikty, umí se vyjádřit gesty i písemně, dokáže naslouchat druhým.

4. SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE

- dítě si uvědomuje nejen svá práva, ale i povinnosti, učí se plánovat, organizovat, řídit, hodnotit, rozpoznává vhodné i nevhodné chování, posiluje schopnost objektivně hodnotit své jednání a přijmout důsledky svého chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, umí spolupracovat, umí přijmout kompromis, dokáže se prosadit i podřídit, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární, respektuje dohodnutá pravidla, chová se k ostatním tak, jak chce, aby se oni chovali k němu.

5. OBČANSKÉ KOMPETENCE

- dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, netoleruje agresivitu, šikanu a dovede se jí bránit, vytváří bezpečné prostředí, podílí se na něm, dbá na osobní bezpečnost i bezpečnost druhých, respektuje, chrání a rozvíjí kulturní tradice národa, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

6. KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

- žák umí smysluplně trávit volný čas, umí si vybrat zájmové činnosti podle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i spontánních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či jednostranné zátěže ze školního vyučování, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

b. Tematické celky

Čísla 1 – 6 označují, které kompetence jsou danou aktivitou především rozvíjeny nebo posilovány.

1. Místo, kde žijeme		
U nás doma	Vyprávíme si o životě naší rodiny, o svém domově	3, 4, 5
	Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas	4, 6
	Popisujeme domy, v nichž bydlíme, a ukazujeme si, kde bydlíme	2, 3, 4
	Stavíme domečky z různých materiálů	2, 3, 5
Moje škola	Seznamujeme se s prostředím školy, školní družiny	1, 2, 6
	Zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje, seznamujeme se s pracovníky školy	1, 3
	Vyrábíme výzdobu do školní družiny	1, 6
	Hledáme u školy nebo v jejím blízkém okolí ukrytý „poklad“	3, 5, 6
	Pořádáme vycházky do okolí školy	1, 6
	Umíme udržovat pořádek v ŠD, uklízíme hry, hračky, prac. místo	1, 2
Cesta do školy, ze školy	Povídáme si o cestě do školy a domů	1, 2, 4
	Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí, určujeme jejich význam	1, 2, 6
	Při vycházkách se učíme správně přecházet, sledujeme dodržování pravidel silničního provozu	1, 2, 6
	Soutěžíme ve znalosti dopravních značek	1, 5, 6
	Kreslíme a malujeme dopravní prostředky	1, 6
	Besedujeme o bezpečné jízdě na kole – co nesmí chybět na našem kole	1, 6
	Povídáme si o slušném chování při cestování	1, 2, 5
Naše město	Na vycházkách hledáme zajímavosti našeho města	1, 2, 5, 6
	Kreslíme a malujeme naše město a okolí	1, 3, 4
	Stavíme město z kostek (z písku)	2, 4, 5, 6
	Povídáme si o institucích v našem městě	1, 3, 4, 5

Povolání	Kreslíme, čím bychom chtěli být	1, 3
	Hrajeme si na prodavače a kupující	2, 3, 4
	Povídáme si na téma povolání rodičů	2, 4
	Pantomima – poznáváme povolání	2, 3, 4
	Přestavujeme si, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili	1, 2, 3
Naše knihovna	Diskutujeme o naší knihovně, a proč ji navštěvujeme, případně jdeme navštívit knihovnu	3, 5, 6
	Povídáme si o naší oblíbené knize, seznamujeme se s dalšími oblíbenými knihami, správné zacházení s knihou.	3, 5
	Čteme pohádky a pověsti	1, 6
	Malujeme pohádkové bytosti	1, 2, 6
	Tvoříme záložku do knihy	1, 6
	Hledáme rozdíl mezi knihou a časopisem	1, 3, 2
	Co je to komiks – význam slova, vytvoření komiksu	1, 3, 4, 6
	Určujeme pohádkovou posloupnost	1, 3, 5, 6
	Vyrábíme loutky	1, 2, 3, 4
	Vyprávíme si o nejzajímavějších českých pohádkách	1, 3, 5, 6
	Dramatizujeme pohádky	1, 2, 3, 4
	Hádáme pohádkové postavy	3, 4, 5
	Povídáme si o dobrých a špatných vlastnostech	3, 4, 5,
Naše knihovna	„Letem pohádkovým světem“ – každodenní čtenářská chvilka	1, 3, 4, 5, 6,
	Učíme se básničky a také je skládáme	1, 2, 3, 4
	Tvoříme myšlenkové mapy	1, 2, 4, 6
Okolí	Kreslíme plánec nejbližšího okolí	2, 3, 5
	Učíme se určovat světové strany	2, 6
	Povídáme si o místech naší vlasti, která jsme již navštívili	1, 3, 6
	Soutěžíme, kdo zná více slov od určitých písmen (jméno města, zvířete, rostliny...)	1, 2

	Pravidelně uklízíme okolí ŠD	4, 5, 6
	Sázíme a zaléváme květiny	1, 5, 6
	Pravidelně obměňujeme výzdobu dle ročního období	1, 5, 6
	Vystavujeme výkresy dětí – Galerie na plotě	1, 2, 4
Tradice	Seznámíme se se znakem našeho města	1, 6
	Seznamujeme se s logem a vizí naší školy	1, 3, 5
	Vyrábíme si škrabošky na karneval	1, 2, 6
	Diskutujeme o lidových tradicích a zvycích týkajících se jara a zimy	1, 3, 6
	Vyrábíme tradiční předměty se zimní, jarní a velikonoční tematikou	1, 2, 6
	Pořádáme čertí rej, Mikulášskou nadílku, vánoční besídku, zajíčkovou nadílku čarodějnický rej, dětský den	1, 2, 6
	Vyrábíme čarodějnice	1, 2, 6

2. Lidé kolem nás		
Rodina	Diskutujeme o naší rodině, příbuzných, co pro nás znamená	3, 4
	Vyrábíme přání a dárky ke Dni matek	3, 4, 6
	Povídáme si o tom, jak trávíme s rodiči volný čas	1, 3, 4
	Vyprávíme si o prožitých zážitcích z dovolené	3, 4, 5, 6
	Jak slavíme svátky a narozeniny v rodině	1, 3, 4, 5
	Kreslíme člena rodiny	1, 2, 3
	Povídáme si o našich domácích mazlíčcích	1, 2, 3, 4, 6
Kamarádi	Povídáme si o tom, kdo je kamarád, o vzájemné pomoci, ohleduplnosti, o dobrých i špatných vlastnostech	1, 2, 3, 4, 5
	Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda	1, 3, 4
	Při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáváme kamaráda po hlase nebo po hmatu)	1, 3, 5
	Píšeme, co nám na kamarádech líbí – nelíbí (papíry jako harmonika)	3, 4

	Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní tašky, věnujeme se sebeobslužné práci	2, 5, 6
	Povídáme si o handicapovaných lidech	3, 5
	Předcházíme šikaně (povídání)	2, 3, 4, 5
	Učíme se „Fair play“ chování	1, 2, 4, 6
Vzájemná spolupráce	Hrajeme didaktické hry ve skupině	1, 2, 3, 4
	Provozujeme aktivity na utužení kolektivu	2, 4, 5, 6
	Ve skupině procvičujeme naše smysly formou her	2, 3, 4
	Propojujeme spolupráci mezi všemi dětmi	2, 3, 4, 5, 6
Svátky a oslavy	Učíme se poblahopřát k svátku, narozeninám	1,3,
	Povídáme si o státních svátcích	1,3,5
	Vyprávíme si o adventu	1,3
	Vyrábíme Mikuláše, čerta a anděla	3,4,6
	Vyrábíme vánoční výzdobu, přáníčka, dárky a ozdoby	1,2,6
	Čteme a vyprávíme si o vánočních zvycích, některé vyzkoušíme	1,3
	Učíme se zpívat koledy	1, 6
	Učastníme se adventních trhů pořádaných školou	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Čteme a vyprávíme si o zvycích spojených s jarem	1, 3
	Vyrábíme velikonoční výzdobu, zdobíme kraslice	1, 6
Jak se správně chovat	Povídáme si o slušném chování, o „kouzelných slovech“	1, 2, 3
	Hrajeme scénky s kouzelnými slovíčky	1, 2, 3
	Hrajeme si a učíme se pozdravit, poděkovat, omluvit se, poprosit aj.	3, 4
	Učíme se správně stolovat a používat příbor, dodržujeme základní hygienické návyky	1, 3
	Hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do místností	2, 3, 4
	Vyprávíme si o slušném chování v kině, v divadle, na koncertě a hrajeme scénky	1, 2, 3, 6
	Pořádáme hudební soutěž „ Družina má talent“	1, 6

	„Družina má talent“	1, 6
	Na vycházkách zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici, při nákupu, v dopravních prostředcích	1, 6
Logopedické hrátky	Cvičíme si jazyk (jazykolamy, říkadla)	1, 3, 5
	Zaměřujeme se na správnou artikulaci při čtení knih a časopisů	1, 3, 6
	Recitujeme básničky a soustředíme se na správnou artikulaci	1, 3, 4
	Zpíváme si písničky	1, 3, 4
	Vyprávíme si pohádky a příběhy ze života	3, 5, 6

3. Lidé a čas		
Denní režim	Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, o čase a jeho správném využití, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu	1, 2, 3, 6
	Kreslíme, co nás nejvíce baví, čemu věnujeme nejvíce času	1, 5, 6
	Povídáme si na téma, Jak jsem trávil víkend, kreslíme, co jsme zažili	2, 3, 4, 5, 6
	Hrajeme hry na procvičení paměti, pozornosti a postřehu, hrajeme	1, 3
	Procvičujeme určování času	1, 5
	Povídáme si o nebezpečí spěchu, který často přinese zbytečná zranění	5, 6
	Rozlišujeme jednotlivá roční období, dny, týdny a měsíce	1, 2, 3
Jak to bylo v minulosti	Vyprávíme si nejzajímavější příhody z našeho raného dětství	1, 3, 5
	Na vycházce sledujeme rozdíly mezi novostavbami a starými domy v našem městě	1, 3, 5
	Učíme se a zpíváme lidové písně	1, 2, 6
	Čteme české pohádky, říkadla, básničky, odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti, ilustrujeme pohádky	1, 2, 3, 4, 6

4. Rozmanitost přírody

Příroda kolem nás	Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě, rostliny a živočichy	3, 5, 6
	Stavíme z přírodních materiálů (domečky, zvířátka, strašidla,...)	2, 5, 6
	Při vycházkách upevňujeme pravidla chování v přírodě	3, 5
	Obtiskujeme listy – využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti	1, 2, 6
	Při vycházkách pozorujeme život na stromech	1, 2, 3
	Učíme se poznávat ptáky	1, 2, 4
	Modelujeme ptačí hnízdo s mláďaty	1, 2, 6
	Pečujeme o květiny	1, 2, 6
	Pozorujeme klíčení semínek	2, 6
	Hrajeme pexesa a kvarteta s náměty zvířat a rostlin	1, 2, 4
	Malujeme na kamínky	2, 6
	Zhotovujeme různé druhy „šperků“ z přírodnin	1, 2, 6
	Pozorujeme a poznáváme hmyz, stavíme hmyzí domeček	1, 2, 3, 4, 5
	Poznáváme plody stromů	1, 3, 5, 6
	Soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat a rostlin	2, 4,
	Kreslíme zvířata a povídáme si o nich	1, 3, 4, 5, 6
	V encyklopediích vyhledáváme informace o zvířatech a přírodě	1, 3, 6
Roční období	Kreslíme určitý strom (krajinu) v jednotlivých ročních obdobích, porovnáváme, jak se příroda mění v ročních obdobích	1, 2, 6
	Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti a vůně	1, 3
	Vyrábíme draky	2, 6
	Sbíráme lesní plody pro zvířátka a pomáháme jim přežít zimu	1, 3, 6
	V zimě pozorujeme stopy zvířat ve sněhu	1, 2
	Vyrábíme krmítka a přikrmujeme ptactvo	1, 2, 4, 5, 6
	Kreslíme první jarní květiny	1, 6
	Poznáváme mláďata domácích zvířat	1, 6
	Sledujeme počasí a podle něho se vhodně oblékáme	1, 2, 4

Životní prostředí	Při vycházkách pozorujeme čistotu a úpravu okolí	1, 3, 5
	Pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy a družiny	5, 6
	Třídíme odpad	1, 5, 6
	Besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá lesu, co do lesa nepatří	1, 4, 5
	Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě	1, 6
	Poznáváme rostliny a stromy	1, 2

5. Člověk a jeho zdraví		
	Prohlížíme a čteme encyklopedie o lidském těle	1, 2, 3
	Vyprávíme si o zdravém životním stylu	1, 3
	Relaxujeme a odpočíváme	5, 6
	Kontrolujeme běžnou denní hygienu, povídáme si o jejím významu	3, 5, 6
	Sestavujeme zdravý jídelníček	3, 4
	Kreslíme ovoce a zeleninu	1, 3, 6
	Vystřihujeme nebo kreslíme obrázky jídel a potravin, třídíme je na zdravá a méně zdravá, případně tvoříme koláže	1, 2, 3, 6
	Připravujeme ovocné odpoledne	4, 6
	Soutěžíme ve smyslovém poznávání různých potravin	1, 3

	Povídáme si o dětských nemocech a jejich léčení, o tom, jak pečovat o své zdraví	1, 2, 3, 6
	Učíme se ošetřovat drobná zranění	1, 2
	Vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, o bezpečnosti při hrách	1, 3
	Povídáme si o péči o náš chrup	1, 2
	Na modelových situacích zkoušíme chování při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt	1, 3
	Učíme se telefonovat – oznámíme úraz, přivoláme pomoc	1, 4
	Učíme se zásadám první pomoci	1, 3, 5
	Vyprávíme si o nebezpečí návykových látek, o tom, co nás může ohrozit v našem okolí v souvislosti s nimi	1, 2, 3, 4, 6
	Hrajeme různé pohybové hry venku i v tělocvičně	4, 5, 6
	Pořádáme jednoduché sportovní soutěže	6
	Relaxujeme při spontánních hrách	6
	Při vycházkách překonáváme přírodní překážky	5, 6
	Provozujeme zimní sporty a hry na sněhu	6
	Kreslíme do sněhu, vyšlapáváme jednoduché obrázky	6
	Pořádáme turnaje v míčových hrách	5, 6

	Připravujeme sportovní odpoledne	3, 4, 5
	Učíme se pravidla různých her, hrajeme „fair play“	1, 2, 4, 5

Jednotlivá témata jsou rozpracována do měsíčních a týdenních plánů. Při plánování činností vychovatelky přihlížejí ke skladbě účastníků v jednotlivých odděleních.